

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 7. Quid circa instructionem mulierum coniugatarum observandum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

§. VII.

Quid circa Instructionem mulierum conjugatarum observandum sit.

I. **H**Æc conversatio duas continet partes : Prior est, ut virtutes statui ipsarum convenientes eas hortetur, posterior est, ut contra tentationes ipsis proprias apta quædam remedia præscribat. Virtutes ergo Uxorum quod attinet.

1. Vehementer ipsis commendabit puram intentionem, ut videlicet finem illum, quem conjugata quæque mulier præagere sibi deberet, obtinere laborent; Is autem finis est, ut Marito sint adjumento in filiis generandis, nutriendis, & educandis, & per hoc debitum amorem & obsequium DEO exhibentes salvæ fiant. Hunc finem indicavit Sapiens Prov. c. 32. dum dixit de muliere illa provida. *Quasi sit lanam & linum, &c.* per lanam enim externa bona & corruptibilia per linum verò interna, & incorruptibilia seu æterna indicantur. 2. Hortetur illas ad insignem vitæ integritatem & verecundiam; hæ enim virtutes sunt vestis illa, quam sapiens mulier l. c. sibi fecit, uti Salomon indicavit, dum dixit: *Byssus & purpura indumentum eius*, ubi per Byssum propter candorem intelligunt Interpretes Innocentiam vitæ, per purpuram verò verecundiam propter colorem rubrum. Certè si quærant regnum DEI & justitiam, omnia reliqua, quæ se ac familiam sustentandam sunt necessaria, copiose adiciuntur. 3. Moneat, ut etiam atque etiam imitati studeant jam sæpius commemoratam mulierem sapientem, quæ consideravit femitas domûs suæ, & panem otiosa non comedit. Ad hujus ergò exemplum otium diligentissimè fugiant, eumque in finem sæpius considerent, quæ tum interiori suæ domui, animæ scilicet; tum exteriori, videlicet familiæ deficiat, eaque omnia sollicitè, & optimo. quo possunt, modo, procurare studeant. 4. In memoriam illis revocet illam S. Pauli sententiam ad Eph. c. 5. *Sicut Ecclesia subdita est Christo, ita mulieres viris suis in omnibus.* Horretur itaque illas, ut, sicut Ecclesia triplici potissimum obsequio suum erga Christum amorem probat, scilicet reverentiâ, obedientiâ, patientiâ, ita his ipsis tribus officiis ipsæ quoque suos sibi Marit os digne

zere studeant. 5. Singulariter illis commendat Domesticorum, & Liberorum maximè curam, horteturque, ut ad exemplum mulieris sapientis omnes suos domesticos duplicibus vestiant, id est, ut tam in virtutis, quàm in aliarum artium aut munerum, quibus alere quondam sese debebunt, studio eos perficiant. 6. Non minùs illis commendat Imitationem illius virtutis, quam in muliere sapiente Salomon laudavit, dum dixit: *Os suum aperuit sapientia, & lex clementia in lingua eius*, Prov. ult. Hortetur itaque illas, ut singulari studio taciturnitati studeant, & domesticos mansuetudine potius, quàm imperijs duris atque verberibus ad officium perducere studeant; nam mitibus promisit Christus, quòd terram, id est, homines suæ curæ commissos possessuri sint. 7. Suadeat, ut cum sapiente muliere accingant fortitudine lumbos suos, & roborent brachium suum, ad plurima incommoda, quæ matrimonij jugum secum ex omni parte affert, toleranda; alioqui enim & in hoc, & futuro seculo miserimas futuras. 8. Denique misericordiam erga pauperes specialiter etiam commendat, ut videlicet & ipsæ cum muliere sapiente manum suam aperiant inopi, & palmas suas extendant ad pauperem; sic enim copiosam domui benedictionem obventuram, juxta illud servatoris promissum: *Dabitur vobis: Mensuram bonam, & confertam, & coactam, & superfluentem dabunt in sinum vestrum* Luc. 6. Has profectò virtutes si comparare studuerint uxores, verificabitur de illis, quod Salomon de muliere sapiente narrat: *Surrexerunt filij eius, & beatissimam predicaverunt; vir eius & laudavit eam: date ei de fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera eius* Proverb. ult.

11. Tentationes Uxorum ad tria ferè genera revocantur. Primum & gravissimum ferè est, quòd ex Maritum vel severitate, vel violentia, vel negligentia, aliisque vitiis nascitur. Contra hanc tentationem sic eas muniat, & 1. suadeat, ut pro Maritis suis assiduò DEVM, in cujus manu sunt corda hominum, precentur, imitata prudentem Abigail, quæ Marito suo iratum David placavit. 2. Suadeat, ut non in quotidianis duntaxat obsequiis valde diligentes sint, sed extraordinaria charitatis officia erga illos ostendant, v. g. cibos valde bonos præparent, dicantque, se ex speciali affectu erga

Maritum illos præparasse, omnia verò mandata promptè exequantur &c. sic enim amor Maritorum erga ipsas crescet, & suo tempore occasio dabitur, id, quod volent, impetrandi, uti in Estheris exemplo patet. 3. Suadeat, ut, dum Maritus ebrius aut iratus est, taceant; imò etiam postero die ab ipso veniam precentur, non aliter, ac si ipsæ illum offendissent; talis enim dissimulatio & patientia mirè illis merentem Mariti devinciet. Certè in plerisque conjugiiis causa potissima discordiarum est Uxorum garrulitas atque impatientia, uti ingeniosè indicavit Medicus ille, qui Uxori, quam Maritus quotidie verberabat, medium petenti, vasculum naturali aqua plenum obtulit, jubens, ut Marito irato os hæc aquâ impleret, & tamdiu retineret, donec Marito ira deferveret, sic enim futurum, ut nunquam vapularet, quod & factum est. Idem indicavit prudenter Chirurgus ille, qui dum ad Uxorem vulneribus plenam vocatus esset, primo loco empleturum ori, nullum alioqui vulnus habenti, applicare voluit, causamque rogatus, respondit, frustra se reliqua vulnera curaturum, nisi hoc foramen priùs obstruxisset, & sanasset. 4. Suadeat, ut, dum Mariti signa quædam amoris erga ipsas ostendunt, occasionem captent, & suavibus verbis rogent, ut deinceps ab hoc vel illo scelere abstineant, ut patienter ferant suos (Uxorum) errores, se quoque, si hoc impetraverint, peratissimas ad omnem ipsorum nutum & obsequia fore. Caveant autem, ne unquam Maritos aut increpent, aut cum ipsis litigent, aut omnino manibus certent; nam sic magis consuetudine eos roborabunt, atque ad odium & rancorem majorem excitabunt. 5. Si hæc nihil proficiant, suadeat illis, ut Parochum vel Virum religiosum adeant, eumque rogent, ut cum Marito suo agere, aptisque mediis prudenter applicatis ad frugem reducere studeant; Ipsæ, verò interea negotium hoc DEO commendent, proque felici ejus successu Communiones aliquot, vel Eleemosynas, aliâque opera offerant. 6. Si neque hoc remedium efficax fuerit, ad patientiam hortetur, suadeatque, ut ex malo tanto fructum bonorum meritorum in cælo ingentium extrahere studeant, ne alioquin & illis obijci possit, quod S. Job suæ uxori objecit, & dixit: Quasi una de stultis mulieribus egisti. Si bona de manu DEI suscepisti, mala quare non suscipias? Profectò enim stultus

agunt Uxores, quæ impatienter ferunt tales miseras, quia sic & gravius ferunt Crucem, & in altera vita nil nisi gravissimas pœnas expectare ex ea possunt, cum tamen per patientiam potuissent Crucem hanc leviolem reddere, & simul ingens in cœlis præmium mereri.

III. Secundum genus tentationis provenit ex Liberorum & aliorum domesticorum corruptis moribus. Contra has tentationes sic eas muniat. 1. Doceat illas, non nimis graviter apprehendere errores Subditorum & Liberorum, sed potius considerare eos ut cœcos, ut ægros, quibus minimè irasci, sed cum charitate & condolentia media applicare solemus. 2. Suadeat, ut non quosvis errores mox puniant, sed minores dissimulent, exemplo piscatorum, qui piscis minoris jacturam contemnunt, ut majorem lucrentur. Revocet illis in memoriam DEI misericordiam, quam erga ipsas ostendit, & dicat illis: Ecce, an non vos quoque estis filia DEI? & tamen quàm parùm impletis mandata illius? si quoties peccatis, mox pœnam injungeret, quoties jam in Purgatorio, aut inferno essetis? si ergo vos, quæ ratione polletis, à vobis ipsis impetrare non potestis, ut efficiamini tales, quales esse deberetis, quantò minùs à Liberis vestris ratione destitutis, hoc exigeretis? 3. Hortetur illas, ut cum mansuetudine potius, quàm severitate eos corrigant, nam, ut S. Prosper l. 1. de vita Contempl. ait: *Leniter castigatus exhibet reverentiam castiganti; asperitate autem nimia increpationis offensus, nec increpationem recipit, nec salutem.* Et ut S. Gregor. in Pastor. c. 35. ait: *plerumque, quos cruciamenta non corrigunt, ab iniquis assibus lenia condimenta comescunt.* Jubeat ergo eas in correctione cœlum imitari, quòd primò faciem serenam exporrigit; tum nubilosum efficitur, subinde tonat, mox fulgurat, & tandem fulminat; sic itaque & ipsæ primò faciem hilarem & serenam exhibentes blandis verbis ad emendationem alliciant; ubi hoc medium nihil profecerit, obnubilent faciem, & displicentiam circa errorem ostendant; si neque hoc sufficiat, tonare incipiant, verbisque increpent delinquentes; quando etiam hoc non proficit, fulgura minarum emittant, & terreant; & tandem, ubi neque hoc medium efficax fuisse senserint, fulmine virgarum vel alterius instrumenti percuciant. 4. Ostendat ijs errorem & stultitiam, quam

committunt, dum errantes Liberos aut Subditos ignominiosis verbis compellunt, aut durissima quæque mala imprecantur. Nam 1. contra charitatis ordinem faciunt, quia, dum emendare volunt parvum errorem, in majorem præcipitant, quatenus videlicet exemplo suo malo blasphemare & imprecari docent; atq; adeò similes sunt illi homini, qui, ut unam fenestræ rotulam reficeret, viginti alias frangeret; aut Parenti, qui, ut parvum filij vulnus curaret, lethale ipsi infligeret. Etiam stultè faciunt, perinde scilicet, ut parens ille, qui, ut filium curaret, medio uteretur, ob quod omnibus bonis spoliari & morti adjudicari ipse parens mereretur, aut qui se ipsum occideret præ indignatione, quod filium leviter se ipsum vulnerasse videret. Meminerint sententiæ illius Christi Matth. c. 16. prolata: *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* 5. Admoneat illas, ut, si post frequentem correptionem videant, se nihil proficere, rem totam DEO commendent, & hanc filiorum inobedientiam & pertinaciam, tanquam tribulationem à DEO missam cum patientia & æquanimitate recipiant, & portent, non cessantes interea salutem & animam Liberos aut Subditorum DEO commendare.

IV. Tertium genus tentationis oritur ex sollicitudine, quam de filiis tum alendis, tum necessaria dote instruendis habent. Contra hanc sic illas muniat. 1. Hortetur illas, ut filios in timore domini educant, & exemplo S. Tobie ab infantia faciant timere DEVM; hanc enim solam esse optimam hæreditatem, quam nemo Liberos invitis auferre possit, & cum qua nullum necessarium ad vitam mediocrem defectum sint passuri; eà enim si Liberos instruxerint, audeat cum S. Tobia ad illos dicere ipsas posse. *Dilecta proles, pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus DEVM, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene.* Tob. 4. Ut enim DEVS ipse per Psalmistam dixit; *non est inopia timentibus eum.* Isa. 33. 2. Jubeat illas considerare, quàm liberaliter DEVS aves in aère, pisces in aqua, feras in sylvis nutriat; quantò magis ergo hominibus pretioso ipsius sanguine redemptis necessarium victum negabit? 3. Jubeat item meminisse, quòd non tam ipsorum, quàm etiam DEI filij sint Liberi earum; imò magis DEI

ut qui corpus & animam dederit; si ergo ipsæ tantopere sollicitæ sunt pro Liberis, neque illos unquam fame perire sine-
rent, quantò major de talibus Liberis cura ab ipso DEO ex-
spectanda erit? 4. Ostendat illis, quantum periculum &
damnum Liberis & sibiipsis creent, si amplam nimis hæredi-
tatem parent; sibi quidem, dum interea salutem suam negli-
gunt, & cælestes divitias comparare omittunt, pro quo ta-
men ipso labore exiguas à Liberis gratias referent, sed potiùs
efficient, ut & in vita mortem ipsarum illi assiduò desiderent,
quò citiùs parata hæreditate fruantur; post mortem verò con-
vivia instituant, & turpem per concoctionem hæreditatis no-
tam parentibus mortuis inurant. Unde patet, quantum in
periculum ipsi etiam Liberi per tales hæreditates conijcian-
tur, dum scilicet laqueus illis, quo animam suam æternùm
perituram suffocent, offertur, atque materia ad ignem vitio-
rum, & qui ex hoc oritur, etiam infernalem accendendum
subministratur.

§. VIII.

Quid circa Viduarum Instructionem
observandum sit.

I. Viduas ipse DEUS honorat, atque ut honorentur per S.
Paulum præcepit dicentem 1. Tim. 5. Viduas honora,
quæ verè Viduæ sunt; sed & alibi se iisdem benedicturum,
defensurum; ac Judicem futurum promisit. Quare omnem
operam dare debent, ut ita comparatæ sint, ut pro verè Vi-
duis haberi, commemoratisque DEI promissionibus dignæ
videri queant. Quem in finem quatuor præcipuè virtutes
iisdem commendat Operarius, scilicet 1. Insignem vitæ ho-
nestatem & integritatem; cum enim jam Christum pro Spon-
so habeant, meritò quærere debent illa ornamenta, per quæ
ipsi magis placeant, ejusque amorem faciliùs sibi concilient.
2. Insigne studium orationis; decet enim, ut Sponso suo fa-
miliares sint, & ab eo frequenter necessaria petant. 3. Pa-
tientiam, quâ miseras, quibus Viduarum status refertus est,
æquo animo ferant; & hoc velut aptissimo medio miseras
suas leviores sibi faciant. 4. Prudentem charitatem erga Li-
beros & Domesticos, quâ tum necessaria illis provideant; tum
in pietate ac timore Domini educare studeant.